NOVI GLAS

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV
KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

LETO XXXI. ŠT. 11 (1461) — TRST,GORICA ČETRTEK, 26. MARCA 2026 CENA 1,20€ *www.noviglas.eu*

GORICA, 21. MARCA 2026: PODELJEVANJE NAGRAD (STR. 6) FOTO BONAVENTURA/TIBALDI

Zmagoslavje talentov

Mednarodno tekmovanje Musica Goritiensis je povezalo 87 mladih glasbenikov iz štirinajstih držav

Spoznanja volilnega cikla

JAKOB MUROVEC
UVODNIK

Volitve so nam poleg možnosti za ugibanje, kdo nam bo vladal v prihodnje, ponudile tudi kar nekaj spoznanj o naši družbi in politični klimi v državi. Ta nam bodo služila tako za nazaj, ko se bomo ozirali po volilni kampanji, kot tudi za pogledovanje v prihodnost. Morda pa se nam iz njih uspe tudi kaj naučiti.
Začnimo pri repu in volilni kampanji, ki je bila z afero s posnetki zagotovo ena od bolj divjih. Res je, da smo bili tudi v preteklosti priča razkritjem in izbruhom afer tik pred odhodom na volišče. A stvar je bila tokrat kljub vsemu bolj resna. Prvič smo bili soočeni z (domnevnim) poskusom tujega vpletanja v naš volilni proces, kar je pri tako pomembni stvari za demokratično ureditev alarmantno. Po drugi strani smo bili z objavljanjem posnetkov, ki so slabo luč metali predvsem na Roberta Goloba in njegovo stranko, prvič priča očitni negativni kampanji, s katero je nekdo želel Svobodi zbiti podporo.

→ STR. 16

TRST Igor Omerza o Svetli strani Dela

O svetlih likih, osebnih in družinskih pričevanjih

FOTO DAMJ@N

V Peterlinovi dvorani je v četrtek, 19. marca, potekala predstavitev tretjega dela trilogije publicista Igorja Omerze z naslovom *Svetla stran Dela*. Na večeru, ki ga je vodil Ivo Jevnikar in je bil posvečen prepletu medijev, politike in tajnih služb ter "svetlim likom", so nastopile še publicistka in nekdanja zalezovana časnikarka pri Delu Alenka Puhar, pisateljica Jasna Blažič in tajnica-urednica Slovenske matice Ignacija Fridl Jarc. Alenka Puhar je poudarila svojo izkušnjo zalezovanja in opozorila, da se mediji še danes pogosto izogibajo razpravi o preteklosti. Jasna Blažič in Ignacija Fridl Jarc pa sta vsaka s svojega zornega kota spregovorili o liku Viktorja Blažiča.

NA 13. STRANI

STR. 2 / **KOMENTAR**
Koga predstavlja jezdec na belem konju?

STR. 3 / **POGOVOR**
Mlada oftalmologinja Francesca Fantini

STR. 5 / **MISIJONI**
Danila Lisjaka v Ugandi ne bodo nikdar pozabili

STR. 13 / **TRST**
Odprtje razstave Fantazija Vilme Padovan Ščeк

SETTIMANALE Poste italiane S.p.a. Spedizione in abbonamento postale D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46) art. 1, comma1, NE/PD ISSN 1124-6596
TAXE PERCUE TASSA RISCOSSA UFFICIO POSTALE GORIZIA, ITALY
9771124659009260011

Poklon umetniški poti predane likovne ustvarjalke

DSI Odprtje razstave Fantazija Vilme Padovan Šček v Peterlinovi dvorani

Na Ulici Donizetti v Trstu bo do 15. junija na ogled čudovita razstava umetniških del glasbenice, kulture delavke in likovne ustvarjalke Vilme Padovan Šček z naslovom *Fantazija*. Samosvoja dela pokojne umetnice, ki je svoje življenje posvetila glasbi, družini in umetnosti, so predstavili v ponedeljek, 23. marca, na kulturnem večeru Društva slovenskih izobražencev. Na dobro obiskanem odprtju razstave, kurator katere je arhitekt Boris Grgič, sta o Vilmi Padovan Šček in njenem delu spregovorili umetnostna zgodovinarka Alina Carli ter slovenistka in zborovska pevka Ana Kodelja.

Alina Carli je na večeru o umetnici uvodoma povedala, da kljub odhodu njena umetniška pot ostaja živa in navzoča v njenih delih. Razstava sledi kronološkemu razvoju od urbanih vedut do naravnih in duhovnih pokrajin. Naslovi dosedanjih razstav kažejo na pretanjeno vez med likovnim in glasbenim svetom, ki se skozi avtoričino umetniško pot bistveno dopolnjujeta. Vilma je začela ustvarjati že v mladosti, leta 2007, po 20-letnem premoru, ko se je posvetila družini in glasbi, pa se je znova vrnila k likovni umetnosti. Sprva je risala, nato pa prešla h kolažu, ki je postal osrednji izraz njenega ustvarjanja. Sčasoma je v dela vpeljala niti in začela pokrajine šivati, pri čemer je nit prerasla iz povezovalnega elementa v nosilko pomena. Po letu 2016, ob osebnih preizkušnjah, je nit dobila simboliko celjenja in minljivosti, v delih pa so se pojavili tudi geometrijski motivi in spremenjena barvna paleta. V zadnjem obdobju je svoje občutenje preoblikovala v podobe ptic, morja in regratovih lučk, ki simbolično odhajajo proti nebu, a njena umetnost kljub temu ostaja z nami, je sklenila Alina Carli.

Ana Kodelja je o umetnici spregovorila skozi oči nekdanje pevke Komornega zbora Ipavska, saj je bila Vilma Padovan Šček v obdobju, ko je zbor vodil njen mož Matjaž Šček, sopotnica sestava. Spomine nanjo je obujala prav iz tega okolja in povedala, da so se pevci na Vilmino mnenje vedno zanesli, ker je z malo besedami, a izjemno tehtno znala zadeti bistvo. Zborovsko glasbo je namreč spremljala in poglobljeno poznala že od mladih let, saj je pela v zboru Primorec iz Trebč in nato vodila združeni zbor Primorec-Tabor. Na tržaškem konservatoriju je diplomirala iz klavirja, izobraževala pa se je tudi v zborovodski šoli Glasbene matice. Veliko se je posvečala glasbenopedagoškemu delu z otroki, saj je vodila otroški zbor Primorec, pripravljala delavnice ter sodelovala pri ustanovitvi društva Krasje in otroškega ter dekliškega zbora znotraj njega. Sama je večkrat poudarila, da harmonije, linije, sozvočja in kontraste iz glasbe

prenaša tudi v likovno govorico. Ustvarjanje je razumela kot prostor odmika za svoje misli in občutja. Bila je ženska z izrazitim občutkom za lepo, a tudi oseba, ki je pogosto potrebe drugih postavljala pred svoje.

Večer je dopolnila glasbena točka. Sopranistka Tamara Stanese, mezzosopranistka Vesna Danieli in pianist Tomaž Simčič so izvedli *Tri dvospeve, op. 63* Felixa Mendelssohna Bartholdyja.

Ob koncu je vse prisotne pozdravila in nagovorila še Vilmina sestra Milena Padovan. Pojasnila je, da je Vilma ustvarjala predvsem za sprostitev in izražanje svoje notranjosti, saj je sama pogosto poudarjala, da je bilo to zanjo igra. Najraje je ustvarjala zgodaj zjutraj, v miru, ko se je lahko umaknila in posvetila sebi. Razstava, ki bo na ogled med delavniki od 9. do 16. ure, poudarja njeno bogato domišljijo ter občutek za lepoto in harmonijo. Za seboj je pustila obsežen opus, približno 450 evidentiranih del, ker pa jih je rada podarjala med prijatelje, je teh še veliko več. Dela so bila skrbno popisana in fotografirana zlasti po zaslugi Borisa Grgiča, kar predstavlja pomembno osnovo za prihodnji katalog in vrednotenje njenega ustvarjanja v širši skupnosti.

APE

O svetlih likih, osebnih in družinskih pričevanjih

PETERLINOVA DVORANA Igor Omerza izdal še 2. in 3. del trilogije o dnevniku Delo in Udbi

ANASTAZIJA PERTOT
TRST

V četrtek, 19. marca, je v Peterlinovi dvorani v Trstu potekala predstavitev tretjega dela trilogije plodnega publicista Igorja Omerze z naslovom *Svetla stran Dela*. Po prvem delu, *Temna stran Dela*, iz leta 2019 je publicist pred nedavnim objavil drugi del popisa negativcev, ki so delali za Udbo v uredništvu časopisa Delo, z naslovom *Temna stran Dela (knjiga 2)* ter še tretjega o pozitivnih osebnostih, ki osvetljuje sedem novinarjev Dela, ki jih je zalezovala ali preganjala jugoslovanska tajna varnostna služba. Četrtkov večer, ki so ga priredili Knjižnica Dušana Černeta, založba Mladika in Slovenska matica, je bil torej posvečen "svetlim likom " časnika Delo, o katerih je na večeru, ki ga je povezoval Ivo Jevnikar, najprej spregovoril avtor Igor Omerza. V nadaljevanju so spregovorile še publicistka in nekdanja zalezovana časnikarka pri Delu Alenka Puhar, pisateljica Jasna Blažič, hčerka Delovega časnikarja Viktorja Blažiča, ter tajnica in urednica Slovenske matice Ignacija Fridl Jarc.

Igor Omerza je na zanimivem kulturnem dogodku pojasnil, da *Svetla stran Dela* predstavlja pravo nasprotje drugega dela trilogije. Poudaril je, da knjiga razkriva tajno udbovsko zalezovanje sedmih novinarjev Dela ter ponuja vpogled v delovanje nekdanje politične policije. Ob tem je dodal, da je knjiga vsebinsko razdeljena v dva večja sklopa, ki ju je poimenoval *Svetlejša stran* in *Popolna svetloba*. V prvem delu so predstavljeni posamezniki, kot so Mojca Drčar Murko, Ivan Gerenčer, Danilo Slivnik in Jaka Štular, medtem ko drugi del prinaša zgodbe Viktorja Blažiča – Vikija, Andreja Inkreta in Alenke Puhar. Omerza je opozoril tudi na zanimivo strukturo knjige, saj je sestavljena iz sedmih večjih ali manjših samostojnih celot, ki jih je mogoče brati v poljubnem vrstnem redu – od začetka, sredine ali konca. Ključno sporočilo, ki ga mora bralec razumeti, je, da je obstajala tajna politična policija, ki je sistematično nadzorovala in zasledovala omenjene posameznike.

Na istem večeru je avtor spregovoril tudi o svojih drugih knjigah, med njimi o delu *Komisarka* in o knjigi *Janez Janša – Kaplar*. O najnovejši knjigi Komisarka je povedal, da gre za raziskovalno delo, ki obravnava vlogo Marte Kos v času nekdanje komunistične tajne policije. Pri knjigi o Janezu Janši pa je izpostavil, da gre za eno njegovih obsežnejših in dokumentarno najbolj podprtih del.

Alenka Puhar je na večeru spregovorila o širšem kontekstu in svojih življenjskih ter delovnih izkušnjah. Spomnila je na lastno izkušnjo zalezovanja: spremljanje, ovaduštvo in provokacije so bile del vsakdana, sama pa se je pogosto odzivala spontano in neposredno, kar je situacije še zaostrilo. Ob tem jo danes posebej zanima, kako se časopis Delo sooča s to dediščino oz. se ji izogiba. Po njenem mnenju ostaja tematika še danes izjemno občutljiva, saj se je tudi desetletja po padcu Berlinskega zidu številni mediji izogibajo ali jo skušajo potisniti na rob javne razprave. Ob tem je ironično omenila znano geslo Dela "Vedeti več pomeni moč", ki po njenem mnenju pogosto velja le za "prave", dovoljene teme, medtem ko se druge preprosto prezrejo. Kot posebej zgovoren primer je navedla dejstvo, da časopis v več mesecih po izidu Omerzovih knjig o lastni zgodovini tem delom ni namenil niti vrstice, kar je označila za simptomatično za današnji odnos do preteklosti, zaznamovan z molkom in, po njenem, precejšnjo mero strahopetnosti.

Na koncu sta pisateljica Jasna Blažič in urednica Ignacija Fridl Jarc spregovorili o knjigi, ki jo je pisateljica pred kratkim posvetila očetu Viktorju Blažiču, publicistu in disidentu, pod naslovom *Skupinski portret z očetom, Viktor Blažič, publicist in disident*. Po besedah urednice Ignacije Fridl Jarc gre za portret Viktorja Blažiča, človeka, predanega ljubezni do slovenskega naroda, svobodi ustvarjanja, družini in hrepenenju po resnici. Poudarila je, da knjiga, čeprav zapis z druge perspektive, prikazuje bistvo Blažičeve osebnosti: iskreno ljubezen do očeta, do resnice in do ljudi. Avtorica je v knjigo prelila izraze globoke ljubezni in spoštovanja ter hkrati sledila želji, da bralcu pokaže Blažiča od zgodnjih otroških let do oblikovanja njegovega značaja in delovanja, ki je prispevalo k prelomnim dejanjem v slovenski družbi. Ignacija Fridl Jarc je izpostavila, da knjiga razkriva tudi, kako komunistični režim ni uspel zatreti temeljnega človeškega dostojanstva, ki je del evropske civilizacije. Jasna Blažič je povedala, da je knjiga izpoved o tem, kako so doma doživljali usodo očeta in kako je to poseglo v njihova življenja. Knjiga prinaša poglobljen vpogled v njegovo življenje in preizkušnje družine ter je razdeljena na sedem poglavij, ki sledijo očetovemu življenju od mladosti, odraslosti, usodnega dne aretacije, sodnega procesa pa do izkušenj družine in zaključka njegove zgodbe. Jasna Blažič je sklenila, da knjiga ni le zgodba o očetu, temveč močno družinsko pričevanje o preizkušnjah, trpljenju in vztrajnosti, ki jih je prinesla zgodovina.

APE